

# Statistikanõukogu

30.03.2022

## PP 3. Riikliku statistika rahastamisskeem ning täiendavad rahalised vajadused 2023+ perioodil

## 2023+ eelarvetaotluse lähtekohad

---

- Ohus on statistiliste põhinäitajate tootmine ning kasvab kohustuslike uute näitajate hulk ning olemasolevatele esitatud nõuded (nt avaldamise sagedus ja/või detailsus).
- Kasvav nõudlus kvaliteetsetel andmetel põhinevate andmeteenuste järgi.
- Andmeesitajate soov andmeid esitada pidevalt väheneb ja samas riiklike registrite kui alternatiivsete allikate andmekvaliteet ei ole piisavalt hea ning ei toimi kestlik kvaliteedi parandamise mehhanism.
- Riikliku statistika programmi kõrval on püsiva iseloomuga andmete ning analüüside vajadus, mida ei ole võimalik rahastada programmi arvelt.
- Teadlased ja mirkoandmete kasutajate teenused ei vasta nõudmistele.
- IKT turvariskid on tänaseks lubamatult kõrged, neid ei saa lihtsalt versiooni uuendusega lappida ega ka välja lülitamisega lahendada, tarvis on terviklikku arendust statistika tegemise kõigi põhikomponentide osas.
- Toimub uue arengukava koostamine, RES ja IKT taotlus on eelduseks kõigi peamiste, tänaseks lauale jäänud strateegiliste valikute jaoks (sh valdkondade laiendamine (nt tervisestatistika) ja uued andmeteenused).

# Eelarve 2023+

---

- Peamised RES tootluse kaalutlused
  - Tagada õigusaktide täitmine säästlikult ja tõhusalt
  - Tagada RStS täitmine ja panna alus kliendi vajadustele vastavate andmeteenuste osutamisele üleriigiliselt
  - Luua võimalused oluliste ja püsiva iseloomuga avaliku sektori tellimuste (ehk poliitilisele tellimusele) liitmiseks riikliku statistika programmiga.
  - Likvideerida võtmetöötajate pidevalt suurenev palgalõhe nii avaliku- kui erasektori võrreldavast mediaanist
- IKT (mis liigub eraldi tootluste rada läbi MKM)
  - Taakvara likvideerimine
  - Baasrahatuse piisava taseme saavutamine
  - Andmekogumisteenuse lõpuni valmis arendamine
  - Andmeteenuste üleriigiliseks osutamiseks vajaliku tehnoloogilise infrastruktuuri loomine

# RES: õiguslikkus ja programmi vastavus ühiskonna ootustele

EL õigusaktide rakendamine: 13 867 000 eurot

**1. Probleem** EL strateegiliste eesmärkide täitmiseks on liikmesriigid kokku leppinud või kokku leppimas täiendava statistika vajaduse ning alustanud kõikide statistika valdkondade aluseks olevate raammääruste ja rakendusaktide muutmist, millega kaasnevad aastast 2021 kuni aastani 2028 väga ressursimahukad arendused ja uue statistika tootmine SA-s.

**2. Lisataotluse eesmärk** Projekti eesmärgiks on tagada SA-i võimekus toota EL liikmesriikide vahel kokku lepitud kohustuslikku statistikat.

**3. Mitterahastamise tagajärg:** Statistika ei vasta õigusaktidele ja regulatsioonidele, statistika hilineb või seda ei suudeta toota, statistika kvaliteet langeb ja statistika pealt tehtavate otsuste kvaliteet langeb. Rikkumismenetluste alustamine EL direktiivide mitte ülevõtmisega seoses.

Poliitilised statistikavajadused: 2 578 000 eurot

**1.1. Probleem** Riikliku statistika seaduse kohaselt peab riikliku statistika programm koosnema nii riigi strateegilistes arengudokumentides ette nähtud kui EL õigusaktidest tulenevast kohustuslikust statistikast. Seda eesmärki pole SA suutnud täies mahus eelarvepuudusel aastaid täita, keskendudes EL kohustusliku statistika tootmisele ning tootes vaid seda riigisisese vajalikkust statistikat, mis on 5-10 a tagasi programmi lisatud.

**1.2. Lisataotluse eesmärk** Rahastada poliitiliste prioriteetide/arengukavade näitajad (möödikud) SA eelarvest ja vähendada nii halduskoormust.

**1.3 Mitterahastamise tagajärg:** Jätkame statistika tootmist ministriumidega sõlmitud tellimuslepingute alusel. Alternatiiv: SA ei tooda ministriumidele vajalikke näitajaid.

# RES: aluse panek riigi andmekiirendile ja oma inimkapitali hoidmine ning arendamine

Seadusest tulenevate andmeteenuste baasrahastus:  
5 386 000 eurot

**1. Probleem** Korrastamata ja taaskasutuseks ebakvaliteetsed andmed riiklikes andmekogudes, mille tõttu ei ole võimalik andmete tõhus jagamine nii riikliku statistika tegemiseks kui ka riigi e-teenuste pakkumiseks ning arendamiseks.

**1.1 Lisataotluse eesmärk** Riikliku statistika seaduse (RSts) §9 lg 2 p4 ja p4<sup>1</sup> tulenevate andmeteenuste täitmiseks vajalik baasrahastus tagab korra riigi poolt kogutud andmete hulgas ning kindlustab nende jagamise andmeid vajavate teenuste ning klientide tarbeks.

**1.3 Mitterahastamise tagajärg:** Registriandmete kasutamine e-teenuste pakkumiseks (sh tõhusa riikliku statistika tootmiseks), analüütiliseks ning teadustöök on väga kulukas või võimatu, ohustades Eesti digiühiskonna arengu eesmärkide täitmist ning tuues kaasa maksumaksjate raha raiskamise ja avalike teenuste (sh poliitikakujundamise) kvaliteedi languse.

• Palga mahajäämuse likvideerimine: 8 934 000 eurot

**1. Probleem** Statistikaameti palgatase ei võimalda hoida ja palgata kompetentseid töötajaid, et täita ametile seadusetega pandud kohustusi.

**2. Lisataotluse eesmärk** Tagada asja- ja ajakohase riikliku statistika tegemiseks vajalik töötajaskond.

**3. Mitterahastamise tagajärg:** Statistika ei vasta õigusaktidele ja regulatsioonidele, statistika hilineb, statistika kvaliteet langeb ja statistika pealt tehtavate otsuste kvaliteet langeb.

**RES IKT: läbi taakvara likvideerimise ning põhiinfosüsteemide uuendamise, tagame turvalise ja kaasaegse toe statistika tegemiseks ning loome vundamendi riigi andmekiirendi jaoks.**

# RES IKT lisataotlused, 2023 – 2026\*

2022				2023				2024				2025				2026							
Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4				
SA IKT arenduste baasrahastus, 200 000 B				SA IKT arenduste baasrahastus, 3 000 000 B (= 1 000 000 eur aastas), <b>KORDUV</b>																SA IKT arenduste baasrahastus, 1 000 000 B			
SA Küberturbe baasrahastus, 200 000 B				SA Küberturbe baasrahastus 600 000 B (= 200 000 eur aastas), <b>KORDUV</b>																SA Küberturbe baasrahastus, 200 000 B			
SA IKT tööjõukulud RMITis, 2 ametikohta: 125 683 B				SA IKT tööjõukulud RMIT'is ... x eur (täiendamisel), <b>KORDUV</b>																SA IKT tööjõukulud RMITs ....			
				SA taakvara eemaldamiseks IKT tööjõukulud SA's (600 000 eur)																			
				Andmete virtualiseerimine (1 500 000 ..... eur)																			
				Ma kromajandusstatistika uuesti ülesehitamine (1 500 000 ..... eur)																			
				Andme haldus, 5 000 000 RRF																Andme halduse RRF järgne RES rahastuse tugi			
				Andme jagamisteenus, 400 000 RRF								Andme jagamisteenuse RRF järgne RES rahastuse tugi (ülalhoid)											

- Töös projekt, millel on olemas rahastus ja teada eelarve (lisada eelarve). Välja tuua ka rahastamisallikas (B- baaseelarve; SF- struktuurfond; M-muu fondi vms rahastamine)
- Planeerimisel projekt, millel on idee ja plaan ning rahastusallikas. Lisada planeeritav rahastamisallikas (B- baaseelarve; SF- struktuurfond; M-muu fondi vms rahastamine)
- Ootel projekt, mis on küps, läbi mõeldud ja sellele taotletakse rahastust. Lisada ka planeeritav rahastamisallikas (B- baaseelarve; SF- struktuurfond; M-muu fondi vms rahastamine)

\* Tabel täpsustub ettevalmistuse käigus

## PP 5. Statistikanõukogu 2021 aastaaruanne (esmane tutvustus ja kirjaliku menetluse detailide kokkuleppimine)

# Nõukogu töö 2021

---

- Toimus: 5 nõupidamist
- Arutati: 25 päevakorra punkti
- Tehti: 22 otsust

# Olulised teemad ja sõnumid: aruande võimalik struktuur

---

- Statistikasüsteem
  - Toimimine: tähelepanekud, hinnang/arvamus ja soovitusel
    - SA peer-review
    - EP
- Statistika programm
  - Täitmine ja tulemusnäitajad: tähelepanekud, hinnang/arvamus ja soovitusel
    - Kvaliteedinäitajad (sh vastavus ühiskonna ootustele)
- Rahvaloendus
  - Ettevalmistused, senine kulg ning ettevalmistused järgmisteks loendusteks
- Statistikaameti arengusuunad ja Eesti andmepoliitika
- Riikliku statistika rahastamine
  - Täitmine ja tulemusnäitajad: tähelepanekud, hinnang/arvamus, soovitusel

## Aruande koostamise töökorraldus ning ajakava

Kuupäev	Tegevus
07.04.2022	Nõukogu liikmed saadavad SA-sse ettepanekud aruande teemade ning põhisõnumite osas.
14.04.2022	SA esitab aruande esimese versiooni nõukogu liikmetele tutvumiseks.
21.04.2022	Saabunud ettepanekute sisseviimine aruandesse ja teise versiooni esitamine nõukogu liikmetele.
25.04.2022	Viimased redaktsioonilised parandused nõukogu liikmetelt, algab keeleteoimetus.
27.04.2022	Aruande kinnitamine nõukogu esimehe poolt.
29.04.2022	Aruande edastamine rahandusministrile.